Peter Hultqvist: Inledningsanförande vid Folk och Försvars rikskonferens 2022

Talare	Datum	Plats
Peter Hultqvist Försvarsminister	10 januari 2022	Sälen

Ärade åhörare,

Något som i nuvarande säkerhetspolitiska läge måste stå fullständigt klart är följande:

1. FN stadgans regler, inklusive staters suveräna likställdhet, utgör enhörnsten i det folkrättsliga regelverket.

2. FN-stadgans regler om suveränitet omfattar varje stats territoriellaintegritet och politiska oberoende. Av detta följer att varje stat har rätt att göra självständiga säkerhetspolitiska vägval.

3. Folkrätten förbjuder väpnade angrepp mot andra stater.

4. Även våld och hot om våld mot andra stater är förbjudet under folkrätten.Likaså annektering till följd av våld.

5. FN-stadgan innehåller endast två undantag från våldsförbudet. Det ena ärrätten till självförsvar. Det andra är att säkerhetsrådet kan besluta om åtgärder för upprätthållandet eller återställandet av internationell fred och säkerhet.

Det har samtliga medlemmar i FN förbundit sig till. Trots detta så ser vi en utveckling i vårt närområde där dessa regler och principer överträds och utmanas.

Hela den europeiska säkerhetsordningen ifrågasätts och hotas av Rysslands agerande. Ryssland som i egenskap av permanent medlem av FN:s säkerhetsråd borde känna ett särskilt ansvar för att upprätthålla FN:s principer. Det är mycket viktigt.

I förhållande till Ryssland driver regeringen en sk tvåspårspolitik, där vi otvetydigt markerar vikten av internationell rätt och den europeiska säkerhetsordningen samtidigt som det sker kontakter på områden där Sverige har ett intresse, och även med svenskt stöd till ryska civilsamhället.

Vi ser en sammanhängande rysk utveckling från attacken mot Georgien 2008, ockupationen av 20 procent av landets yta, övertagandet och annekteringen av Krim 2014, den efterföljande konflikten med Ukraina och nu den militära griptång som formats kring landet. Ryssland har under många år nu byggt upp sin militära förmåga och språkbruket mot omvärlden har blivit hårdare och brutalare.

Från svensk sida drog vi i försvarsbeslutet 2015 slutsatsen att det nya säkerhetspolitiska läget krävde en förändring. Sedan dess vilar vårt försvarspolitiska arbete på två grundpelare.

1. En dryg 80 procentig ökning av försvarsutgifterna under perioden 2014 till2025. Vi stärker och bygger vår nationella förmåga för försvaret av Sverige. Det innebär bl.a. återinförande av värnplikten, öppnande av 5 nya regementen och en flygflottilj, investeringar och förnyelse i en lång rad vapensystem, en större krigsorganisation och en betydligt förbättrad övningsverksamhet. Det civila försvaret stärks.

2. Finland intar en särställning i våra försvarssamarbeten genom att vi harplanering för att gemensamt kunna hantera situationen bortom fred. Fördjupade samarbeten med bland annat de nordiska länderna, Estland, Lettland, Litauen, Frankrike, Storbritannien Tyskland, USA men också inom ramen för vårt partnerskap med Nato är ett faktum. EU är Sverige viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska plattform. En stark transatlantisk länk är avgörande för Europas och Sveriges säkerhet.

Vår strategi är att bygga säkerhet tillsammans med andra. Vi är idag en respekterad partner som bidrar till att leverera säkerhet. Det vi gör är vårt eget val och bygger på beslut i Sveriges riksdag. Så ska det förbli. På den punkten finns inget utrymme för kompromiss.

***

Utvecklingen i Afghanistan är oroande. Sveriges civila bistånd kommer att fortsätta att bidra till att bekämpa en humanitär katastrof. I Mali fortsätter det svenska bidraget i FN-insatsen Minusma och operation Takuba. Det handlar om att bekämpa terrorism och det handlar om att bekämpa kriminalitet. Men också om att bidra till stabilitet enligt det beslut Sveriges riksdag fattat. Vi noterar också att Kina och Ryssland har intressen i olika konfliktområden och ofta agerar på ett sätt som riskerar att försämra läget och skärpa konflikter.

Därför är det än en gång viktigt att säga och understryka: varje land har sin egen rätt att välja internationella samarbetspartners, vilka allianser man vill ingå i, vilka man vill öva med militärt och hur den egna säkerhetspolitiska profilen ska se ut. Staters rätt att göra sina egna säkerhetspolitiska val är inte förhandlingsbara.

De ryska krav som nu riktas mot omvärlden är oacceptabla. De vrider i negativ mening klockan tillbaka i tiden.

Den säkerhetspolitiska dialog som nu inleds är viktig. Vad den resulterar i är för tidigt att säga, men resultatet får inte vara att principer om nationers rätt till självbestämmande äventyras.

Ytterst handlar det nu om att bevara freden och skapa stabilitet. Krig skövlar, dödar, skapar trauma i generationer, sjukdom, fattigdom och djupa långvariga sår. Det är ytterst den vanliga familjen, gammal som ung, människan i vardagen som får betala det högsta priset. Staters söner och döttrar transporteras till frontlinjerna. Döden är närvarande varje minut.

Med dagens historiska erfarenheter, tekniska och vetenskapliga utveckling, snabba kunskaps- och informationsflöden, militär och diplomatisk kompetens borde hot, våld och krig mellan stater vara ett passerat kapitel. Stater har en skyldighet att lösa konflikter med fredliga medel. Vi måste stå upp för folkrätten som det gemensamma regelsystem världens stater har kommit överens om, inklusive varje stats suveräna likställighet och territoriella integritet.

Nu är det viktigt med eniga och tydliga positioner från Europas stater, EU, Nato och USA om vikten av att värna suveräniteten och folkrätten. Staternas suveränitet är inte till salu.

Den som är hänsynslös och hotar med våld kan inte få hålla i taktpinnen! Det är inte ur någon synvinkel acceptabelt.

***

Just nu smälter isarna vid polerna. Havsnivåerna höjs. Temperaturen stiger. Ekosystemen utarmas. Extremväder blir allt vanligare. De negativa effekterna för människor, växter och djur är tydliga. Men uppenbarligen går inte budskapet om den djupgående kris vi redan befinner oss i fram tillräckligt tydligt. Detta trots att följderna av klimat- och miljökrisen redan är ett faktum över hela världen. Vad vi ser idag är bara början.

Vinstintressen, rovdrift, bristande insikt och även så kallad klimatförnekelse ställs mot det uppenbara, nämligen det akuta behovet av att säkra de långsiktiga förutsättningarna för människans överlevnad på vår planet.

I klimatkrisens spår så ser vi att naturtillgångar blir mer tillgängliga. Det kan i sin tur leda till en kapplöpning om vem som ska kontrollera eller utvinna dem. Vi kan konstatera att intresset för naturtillgångarna i Arktis-regionen ökar. Samtidigt är ökad militär aktivitet och positionering ett faktum. Den säkerhetspolitiska situationen i Arktis kan inte ses separat från de försämrade relationerna mellan Ryssland och väst. Läget i Arktisregionen är en säkerhetspolitisk utmaning som har direkt inverkan på situationen på den Skandinaviska halvön inklusive läget i Östersjön.

Den regering jag företräder kommer starkt att prioritera arbetet för att minska utsläppen och bekämpa rovdriften på djur och natur. Vi kommer att göra det såväl internationellt som nationellt. Vi kan inte tillåta att planeten, jordens, framtida öde inte tas på det djupaste allvar. Men klockan tickar. Det är allvar nu!

***

Samtidigt är vår inre säkerhet hotad i flera dimensioner. Det handlar om:

1. Återkommande och omfattande cyberangrepp som riktas motmyndigheter, företag och organisationer. Våra antagonister försöker ständigt tränga sig in i

och kontrollera svensk infrastruktur och kommunikationssystem.

2. Maffialiknande kriminalitet där djupt kriminella gäng skapar sig dominansi vissa områden och handlar med droger, bedriver utpressning och sk beskyddarverksamhet.

3. Arbetslivskriminalitet där oseriösa företagare utnyttjar skattesystemet,använder illegal arbetskraft, dumpar löner, bedriver vad som kallas illojal konkurrens och nonchalerar avtal och regelverk. Vi måste öka samhällets kontroll så att dessa företag inte kan verka.

4. Främmande makts aktivitet med spioneri, strategiska uppköp,desinformation och påverkan, kopplingar till kriminella och försök att infiltrera och underminera det svenska samhället.

För min del är detta fyra områden där den viktigaste kampen handlar om att nå resultat. Kampen på dessa områden kräver en stark politisk uthållighet, tydligt ledarskap, motiverade myndigheter och straff som är tydliga och kännbara.

Här finns det inte utrymme för blåögdhet och naivitet. Men det handlar också om att skapa alternativ till den mylla och gängkultur som leder till brottslighet. Skolan är viktig, livet på fritiden är viktigt, möjligheten till jobb är viktig. Här är det samhällets skyldighet att arbeta aktivt och skapa resurser så att rekryteringsbasen skärs av.

Drömmen om kortsiktig lyx, snabba pengar, falsk status och risken för en rejält förkortad livslängd är inget annat än den kriminella vardagens variant på rysk roulett.

Att leva för att göra andra människor ont är inget värdigt liv.

***

Sveriges säkerhet utmanas från flera håll och komplexiteten i hotbilden ökar. Vi behöver systematiskt reducera sårbarheter i vårt samhälle samtidigt som vi aktivt motverkar hot.

Regeringen kommer under våren 2022 att fatta beslut om en ny nationell

säkerhetsstrategi. Det försämrade säkerhetsläget, hybridaktiviteter, cyberhotet, samhällets sårbarheter, klimatförändringarna, skyddet av demokratin, krisberedskapen och skyddet av våra värden inom industri, forskning och handel är orsaken. För regeringen står försvaret av Sverige och svenska intressen i centrum.

Ett starkt samhälle är ett tryggt samhälle. Men det kräver också en stark gemensam sektor. Det kräver ekonomi och resurser om rättsväsendet ska förbättras, polisen byggas ut, skolan stärkas och sjukvården förbättras. Inget är gratis, utan det måste betalas. Privata vinstintressen kan heller inte få anses som viktigare än den grundläggande samhällsservicens funktion, människors behov eller att samhällssystemen är så pass starka att vi klarar kriser och oförutsedda händelser.

Det måste finnas en demokratisk kontroll som är så stark att inte privatiseringar och entreprenader i offentligfinansierad verksamhet är ett hinder för att tillfredsställa de grundläggande behoven och en effektiv krishantering. Stat, regioner och kommuner måste ha ett starkt grepp över den verksamhet som skattepengarna går till. Så är definitivt inte alltid fallet, utan det är ett samhällsproblem som måste åtgärdas.

Medborgarintresset och helheten är alltid viktigare än marknadsexperiment.

Just i denna stund präglas vårt samhälle hårt av coronapandemin. Och vi ser hur svårt det är att hantera ett virus som ständigt muterar. Pandemins effekter visar behovet av starka samhällsstrukturer - en stark offentlig sektor. I det bygget är totalförsvaret med det civila- och militära försvaret viktiga komponenter. Men pandemin visar också behovet av en ekonomiskt sett stark stat som en förutsättning för många privata företags överlevnad.

Det krävs en starkare stat, starkare regioner och starkare kommuner om välfärden och krisberedskapen ska fungera fullt ut. Då skapar vi också en starkare plattform för framtidens näringsliv.

Ett samhälle som håller ihop och där vi också försöker fördela efter behov är ett starkt samhälle.

I vardagen måste det också finnas en solidaritet där var och en som individ

försöker att bidra. En hjälpande hand i vardagen betyder mycket. Vi har alla som individer ett ansvar.

Ett sådant samhälle blir också ett säkrare samhälle, för alla.

1. Vi kommer att fortsätta stärka totalförsvaret.

2. Vi kommer att konsekvent och tydligt att bekämpa kriminaliteten.Maffialiknande kriminella gäng har ingen plats i vårt samhälle.

3. Vi kommer att göra allt som står i vår makt att leva upp till klimatmålenoch bekämpa miljöförstöringen. Nu handlar det om planeten jordens framtid.

4. Vi står för rättvis fördelning och kommer att arbeta för att tydligt ochkonsekvent stärka den demokratiska kontrollen över välfärden. Människors välfärd är en rättighet- inte en handelsvara.

Så bygger vi ett jämlikt, grönt, robust, starkt och modernt folkhem.

Källa
Manuskript hämtat från regeringen.se (2025-05-26)

Taggar
Politiska tal, Socialdemokraterna

URI
https://www.svenskatal.se/tale/peter-hultqvist-inledningsanforande-vid-folk-och-forsvars-rikskonferens-2022